

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 21. juna 2022. godine
Ref. br.: RK 2016/22

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. 130/21

Podnosilac

Violeta Hamidi

Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Kosova ARJ-UVZP. br. 31/2020
od 16. marta 2020. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Violeta Hamidi iz Prištine (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [ARJ-UVZP. br. 31/2020] od 16. marta 2020. godine, Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno podnositeljki zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarrantovane članom 21. [Opšta načela], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 46. [Zaštita imovine] i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 14 (Zabrana diskriminacije) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i članovima 7. i 23. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP).
4. Podnositeljka zahteva, takođe, traži od Suda da njen identitet ne bude objavljen, *“radi lične zaštite i bezbednosti nakon pretnji koje sam imala na radnom mestu [...]”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individuralni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 13. jula 2021. godine, podnositeljka je podnela svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 14. jula 2021. godine, predsednica Suda je Odlukom [Br. GJR. KI130/21] imenovala sudiju Remziju Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bajram Ljatići (predsedavajući), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
8. Dana 6. septembra 2021. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva.
9. Dana 27. septembra 2021. godine, podnositeljka zahteva je dostavila Sudu dodatni dokument u prilog svojih navoda.
10. Dana 14. oktobra 2021. godine, podnositeljka zahteva je dostavila Sudu dokument sa objašnjenjima u prilog svom zahtevu.
11. Dana 3. februara 2022. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i o tome podnositeljka zahteva po drugi put osporava njegovu presudu [ARJ-UVZP. br. 31/2020] od 16. marta 2020. godine.
12. Dana 08. juna 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno/većinom iznelo preporuku Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica slučaja

13. Dana 14. januara 2021. godine, podnositeljka je podnela Sudu zahtev koji je registrovan pod br. KI12/21, kojim je ona osporila presudu [ARJ. UVZP br. 31/2020] od 16. marta 2020. godine, Vrhovnog suda. Podnositeljka zahteva je pred Sudom osporila gore navedeni akt, navodeći da je ista doneta uz povredu njenih prava i sloboda zagarantovanih članom 21. [Opšta načela], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 46. [Zaštita imovine] i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, u vezi sa članovima 14 (Zabrana diskriminacije) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a, kao i članovima 7. i 23. UDLJP-a. Ovaj zahtev se odnosio na njenu žalbu za vraćanje na prethodno radno mesto, žalba koja je odbijena od strane redovnih sudova kao neosnovana.
14. Dana 20. maja 2021. godine, Sud je nakon razmatranja svih navoda iznetih od strane podnositeljke u njenom zahtevu, kroz Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI12/21, proglasio zahtev podnositeljke, pod br. KI12/21, neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, kao što se propisuje članom 20. Zakona i pravilom 39. (2) Poslovnika o radu.
15. Dana 13. jula 2021. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev br. KI130/21, kojim ponovo osporava presudu [ARJ. UVZP br. 31/2020] od 16. marta 2020. godine Vrhovnog suda, a koja je bila predmet ocene ustavnosti i u njenom prethodnom zahtevu KI12/21.

Navodi podnositeljke zahteva

16. Podnositeljka zahteva navodi da je presuda [ARJ. UVZP. br. 31/2020] od 16. marta 2020. godine Vrhovnog suda, koja se odnosi na žalbu podnositeljke zahteva za vraćanje na prethodno radno mesto, doneta uz povredu njenih ustavnih prava i sloboda, konkretno člana 21. [Opšta načela], člana 24. [Jednakost pred zakonom], člana 46. [Zaštita imovine] i člana 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, kao i članom 14 (Zabrana diskriminacije) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a, kao i članovima 7. i 23. UDLJP-a.
17. Povodom navoda o povredi člana 24. Ustava, podnositeljka zahteva naglašava da je *“proces proveriti, od zahteva za dostavljanje listi pa do obustave proveriti 93 zaposlenih na zahtev sekretara, bio u suprotnosti sa gore navedenim relevantnim zakonima i podzakonskim aktima. U tom smislu, odnosno s obzirom na to da nisam prekršila relevantne zakone, oni su raznim odlukama izricali mere koje su neadekvatne i u suprotnosti sa zakonom i Ustavom Kosova”*.
18. Podnositeljka zahteva dalje navodi: *“Osnovni sud ni pod jednom tačkom presude nije razmotrio moje navode u vezi sa nedostavljanjem liste za bezbednosnu proveru zaposlenih lica i obustavom bezbednosne proveru prema određenim licima na zahtev sekretara, koji zahtev je u suprotnosti sa gore navedenim relevantnim zakonima. U tom smislu je i Osnovni sud usled toga što nije razmotrio ove navode, već samo Zakon o civilnoj službi u potpunosti propustio da utvrdi moje ustavno i zakonsko pravo iz radnog odnosa i na obavljanje profesije”*.
19. Podnositeljka zahteva u nastavku navodi sledeće: *“Prilikom vođenja konkretnog slučaja, do diskriminacije prema meni je došlo usled imenovanja članova disciplinske komisije i žalbi MKSB-u, a koji su imenovani odlukama suprotnim zakonskim rokovima tek kada je protiv mene pokrenut slučaj, a zatim i pozicija članova komisija koji su direktno podređeni generalnom sekretaru, što ne uverava u nepristrasno vođenje slučaja protiv mene već od početka postupaka”*.

20. Podnositeljka zahteva, između ostalog, tvrdi sledeće: *“Meni je na radnom mestu pretio jedan pripadnik KBS-a i tražila sam zaštitne mere, a moj pretpostavljeni mi je odgovorio pokretanjem disciplinskog postupka protiv mene, za koji slučaj nikada nije bilo epiloga, već me je ova situacija stalno držala pod psihičkim pritiskom i strahom na radnom mestu. Zbog ovog slučaja je odbijen moj zahtev za učešće na međunarodnoj konferenciji sa obrazloženjem Pravne kancelarije u MKSB-u koja se pozvala na načelo pravičnosti da "osumnjičeni ostaje osumnjičen do donošenja konačne odluke od strane nadležnih organa". Ovaj slučaj je podstakao diskriminatorski pristup i kontinuirano stvaranje negativnog mišljenja, što je prethodilo i disciplinskom predmetu koji je, dana 05.02.2015. godine, pokrenuo direktor Odeljenja za osoblje u MKSB-u i samim tim i odluci KD-0112015 koja je očigledno unapred određena i prejudicirana od strane Disciplinske komisije u MKSB-u”.*
21. Podnositeljka zahteva takođe navodi sledeće: *“Diskriminatorski pristup prema meni povezan je takođe i sa pripadnošću, jer ja kao šef Sektora za proveru i viši službenik u MKSB-u sa komandnim odgovornostima, nisam bila deo homogene već postojeće grupe u MKSB-u, kao što je to bilo preko 90% pripadnika KBS-a i civilnog osoblja u MKSB-u, koji su bili deo KZK-a ili članovi njihovih porodica, pre nego što je KZK-a prešao u KBS, kako je predviđeno zakonom i prema Ahtisarijevom planu. Zatim, samim procedurama provere, lica za koja je vršena provera su osećala pritisak i zbog toga se stekao utisak da su Sektor za proveru zajedno sa Jedinicom za proveru NATO/KFOR, recimo tako, krivci za to što su dužni da prođu kroz proces provere”.*
22. Podnositeljka zahteva dalje navodi: *“Dakle, ovo se desilo samo meni i na ovaj način sam diskriminisana u smislu preduzimanja radnje koja nije predviđena zakonom, a što od drugih lica u ministarstvu ni pod kojim okolnostima i nikada nije traženo da preduzimaju radnje iz svog delokruga u suprotnosti sa zakonom”.*
23. Što se tiče povreda člana 46. Ustava, podnositeljka zahteva tvrdi: *“Ovom odlukom je ozbiljno narušeno moje blagostanje jer sam njome lišena plate i materijalnih sredstava koja su mi pripadala za rad koji sam obavljala radi dostojanstvenog života, uključujući i vreme globalne pandemije. Ovom diskriminatorskom odlukom je takođe ozbiljno narušen moj kredibilitet i celokupan doprinos koji sam davala kao nastavnik u vanrednim uslovima pre i tokom rata (1993-1998) i moj rad kao aktivista za ljudska prava (1994-1999), rad na terenu pre i tokom rata, u inspekciji i evidentiranju masakra na celom Kosovu. Ovom odlukom je takođe oštećeno i potcenjeno ulaganje u moje školovanje u vrednosti od preko 130000,00 \$ (sto trideset hiljada američkih dolara), od kojeg je jedan deo ostvaren zasluženim stipendijama za Pro Bono rad kao i kreditom sa kamatom od 13%; i ometen dalji akademski i profesionalni razvoj, jer sam zbog ovog slučaja držana kao talac i nisam mogla da nastavim doktorske studije u Velikoj Britaniji”.*
24. Povodom navoda o povredi člana 49, podnositeljka zahteva naglašava sledeće: *“U tom smislu, kao šef Sektora za proveru, ja sam diskriminisana u smislu davanja nezakonitih naredbi za mene od strane autoritarnih lica u MKSB-u. Ovim naredbama mi je onemogućeno obavljanje poslova u skladu sa zakonom i drugim relevantnim aktima. U tom smislu, odbila sam da obavim jedan posao na osnovu člana 62. Zakona o civilnoj službi jer je to bio nezakonit posao, a pored toga, nijedan zakonski i ustavni institucionalni mehanizam nije mogao da utvrdi koje su moje povrede u pogledu vršenja relevantnih zakonskih dužnosti i odgovornosti u delokrugu mog zakonskog posla. Prema tome, navodi se argumentuju u pogledu toga da je postojala diskriminacija u smislu obavljanja mojih zakonskih poslova. Dakle, diskriminisana sam u smislu dodele obavljanja protivzakonitih zadataka što se ni u jednoj varijanti nije dešavalo sa drugim odgovornim osobljem. Isto tako, drugi element o kome bi*

trebalo diskutovati u ovom slučaju, odnosno u vezi sa članom 49. Ustava, jeste vršenje profesije”.

25. Na kraju, podnositeljka zahteva podvlači sledeće:

“Pre svega se u vezi sa prihvatljivošću zahteva mora reći da je Ustavni sud, dana 31. maja 2021. godine, već odlučio o konkretnom slučaju, proglašavajući rešenjem br. K112/21 moj zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan. Međutim, s obzirom na to da je odlučeno samo rešenjem, a ne presudom, onda ova odluka Suda ne predstavlja presuđenu stvar i isti slučaj se može ponovo podneti, uz odgovarajuće izmene. Ujedno, za vreme dok se slučaj razmatrao od strane Ustavnog suda, rok za podnošenje zahteva nije tekao, tako da je zahtev i dalje blagovremen”.

Relevantne odredbe Zakona i Poslovnika o radu

Zakon

Član 48 (Tačnost podneska)

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Poslovnik o radu

Pravilo 35. (Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka)

(5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak, ukoliko je zahtev ponavljanje prethodnog podneska odlučen od strane Suda, ili ako je podnesak neozbiljan.

Prihvatljivost zahteva

26. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom o radu. U tom smislu, prema stavu 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način. Dok prema stavu 7. istog člana Ustava, pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.
27. Na osnovu dokumenata koje je dostavila podnositeljka zahteva, Sud primećuje da je predmet trenutnog zahteva br. KI130/21 u suštini isti kao i predmet zahteva br. KI12/21, u kome je podnositeljka zahteva tražila ocenu ustavnosti presude [ARJ. UZVP. br. 31/2020] Vrhovnog suda od 16. marta 2020. godine, koju je podnositeljka zahteva primila 14. oktobra 2020. godine.
28. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva u suštini iznela iste navode o povredama Ustava kao i u zahtevu br. KI12/21 o kojima je Sud već odlučio i odbio ih kao neosnovane rešenjem o neprihvatljivosti od 20. maja 2021. godine.

29. Međutim, Sud ima u vidu da podnositeljka u trenutnom zahtevu KI130/21 osim što u suštini iznosi iste navode kao i u slučaju KI12/21, iznosi pred Sudom i dodatne navode i informacije koje su prikazane u stavovima 16-25 ove odluke.
30. S tim u vezi, Sud smatra da su navodi podnositeljke zahteva u suštini isti i da novi navodi i dodatne informacije iznete u trenutnom zahtevu KI130/21, ne predstavljaju novu i važnu činjenicu za donošenje neke nove odluke, već da je to samo još jedan pokušaj podnositeljke zahteva da zatraži od Suda istu ustavnu ocenu koju je već tražila i u zahtevu br. KI12/21.
31. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 [Pravni efekat odluka] Ustava, kojim je utvrđeno:
- “Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo”.*
32. Sud se dalje poziva i na pravilo 35 (5) [Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka] Poslovnika, kojim je predviđeno:
- “[...] (5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak, ukoliko je zahtev ponavljanje prethodnog podneska odlučan od strane Suda, ili ako je podnesak neozbiljan. [...]”.*
33. Na osnovu gore navedenog pravila, Sud ocenjuje da sadašnji zahtev br. KI130/21 jednostavno predstavlja ponavljanje prethodnog zahteva br. KI12/21, koji je Sud proglasio neprihvatljivim zbog toga što je bio očigledno neosnovan na Ustavu.
34. Sud podseća da individualnu žalbu u smislu člana 113.7 Ustava, podnosioci zahteva ne treba da posmatraju kao priliku da u više navrata traže od Suda ponovno otvaranje njegovih odluka i ponovno suđenje o istoj stvari (vidi slučaj Suda br. KI105/16, podnosilac *Feti Gashi*, odluka o odbijanju zahteva od 10. maja 2017. godine, stav 21; KI201/19, podnosilac *Tush Kolgjera*, odluka o odbijanju zahteva od 22. aprila 2020. godine, stav 20; i br. KI103/19, podnosilac *Ilmi Sopa*, odluka o odbijanju zahteva od 29. aprila 2020. godine, stav 20).
35. Da bi Sud mogao da razmotri zahtev koji se odnosi na iste činjenice kao i neki prethodni zahtev, podnosilac mora zaista da dostavi nove informacije koje Sud ranije nije razmatrao (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, *Kafkaris protiv Kipra*, napred citiran, odluka o neprihvatljivosti od 21. juna 2011. godine, stav 68).
36. Sud naglašava da nije dovoljno da podnositeljka zahteva u konkretnom slučaju navede nove relevantne informacije ukoliko ona samo nastoji da svoj prethodni zahtev potkrepi novim pravnim argumentima (vidi predmet ESLJP-a: *I. J. L. protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, napred citiran; kao i *Mann protiv Ujedinjenog Kraljevstva i Portugali*, napred citiran).
37. U tom smislu, Sud podseća da su njegove odluke konačne i obavezujuće za pravosuđe, za sva lica i za sve institucije Republike Kosovo (vidi, Ustavni sud, slučaj br. KI26/14, podnosilac *Bajrush Gashi*, odluka o odbijanju zahteva od 26. marta 2015. godine, stavovi 26-27; i vidi, takođe, slučaj br. KI105/16, podnosilac *Feti Gashi*, gore citiran, stav 22).

Zahtev za neobjavljivanje identiteta

38. Sud podseća da podnositeljka zahteva takođe traži da se njen identitet ne objavi u javnosti, *“radi lične zaštite i bezbednosti nakon pretnji koje sam imala na radnom mestu [...]”*.
39. S tim u vezi, Sud podseća na pravilo 32 (6) Poslovnika, koje utvrđuje sledeće: *“Strane u zahtevu koje ne žele da se njihov identitet ne objavi u javnosti će navesti i izneti dokaze, kojima se opravdavaju takva odstupanja ...”*.
40. Međutim, Sud u zahtevu nalazi da svoj zahtev za neobjavljivanje identiteta podnositeljka zahteva obrazlaže samo pominjanjem člana 23. [Ljudsko dostojanstvo] Ustava, a da pri tom nije pružila ili dostavila nijedan dokaz.
41. Shodno tome, Sud odbija, kao neosnovan, zahtev podnositeljke za neobjavljivanje identiteta.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 116.1 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 35 (5) Poslovnika, dana 08. juna 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev po kratkom postupku;
- II. DA ODBIJE zahtev za neobjavljivanje identiteta
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani